

moet gekomen aan vele wenschen, die na het verschijnen der eerste lijst waren geuit. De „twijfelachtige” lijst is verdwenen, en bij de middelen van de „negatieve” lijst staat aangegeven, waarom zij op deze lijst zijn geplaatst. Voortaan zal alleen de negatieve lijst worden uitgegeven, de middelen bevattende die worden aangekondigd op een wijze, strijdig met de grondbeginselen der commissie. Hoe nuttig het werk dezer commissie reeds is geweest, blijkt uit de inkrimping der negatieve lijst. Vele middelen, die verleden jaar daarop voorkwamen, staan nu op de positieve lijst, en advertenties van middelen met onbekende samenstelling of waarin omtrent hun samenstelling of geneeskraft onjuiste of misleidende mededeelingen worden gedaan, zijn uit de vakpers nagenoeg verdwenen (*Münch. med. Wochenschr.*). PINKHOF.

INGEZONDEN.

„HET RECORD IN DE ONBENULLIGE MANIER VAN BEHANDELING VAN ZAKEN”.

Hard klonken deze woorden, geuit door een der voortreffelijke leden van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, in de ooren van hen die gekomen waren tot bijwonen der 64ste algemeene vergadering. Harder nog klonken zij blijkbaar in de ooren van den geachten voorzitter, die meende, — m.i. ten onrechte, — dat zij *zijn* beleid en leiding méér troffen, dan de goedkeuring, die de vergadering hechtte aan mijn voorstel om de amendementen op de 3de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek naar de poliklinieken, in stemming te brengen, nadat de *ongewijzigde* conclusie verworpen was.

Wel werd de indruk der woorden verzacht door de zoo enthousiaste en overredende wijze, waarop de voorzitter betoogde, waarom hij zóó en niet anders gehandeld had — maar de naklank is toch bij mij, en wellicht bij meerderen zoo hard en onaangenaam gebleven, dat ik mij gerechtigd meen (waar de gelegenheid ontbrak, oogenblikkelijk op de woorden van collega HERS te antwoorden, doordat de voorzitter de discussie er over terstond sloot), mijn overtuiging neer te schrijven, dat de wijze van behandelen van zaken, zóóals deze heeft plaats gehad, geen „modderen”, geen „onbenullige” geweest is, maar eenvoudig het gevolg van een misverstand.

Welnu dan, gaan wij eens na hoe de wijze van doen is in elke vergadering, waar een voorstel ter tafel wordt gebracht. Voor het voorstel wordt langer of korter gepraat, en ten laatste wordt het, als er geen amendementen, d.w.z. *verbeteringen naar persoonlijk inzicht*, bij het bestuur inkomen, bij meerderheid van stemmen aangenomen of verworpen. Zijn er wél amendementen, dan worden ook deze besproken, en daarna in stemming gebracht, liefst het eerst dat, hetwelk de verste strekking heeft; wordt dit aangenomen, dan vervallen daarna de overige, minder ver strekkende, en tot het aldus geamendeerde voorstel is besloten; wordt het echter verworpen en daarna ook de andere amendementen, *dan* eerst wordt beslist over het oorspronkelijke voorstel.

Hoe is nu de gang van zaken geweest op den bewusten Maandagmorgen?

Ter tafel wordt gebracht conclusie 3 in bovengenoemd rapport. Er zijn hierop een of meer (het aantal doet niet ter zake) amendementen. Terwijl deze in bespreking zijn, doet prof. NIJHOFF het voorstel, de geheele conclusie te doen vervallen.

Hier schuilt het misverstand. Na ampele discussie over de amendementen zal tot stemming worden overgegaan. Eerst over de amendementen, en volgens boven omschreven gebruik het eerst over dat van de verste strekking. — Was dit het voorstel van prof. NIJHOFF? Zeer zeker niet, want dit voorstel mag den naam „amendement” niet dragen. Immers een amendement is niet anders dan een verbetering naar persoonlijk

inzicht, van een ter tafel gebracht voorstel. Prof. NIJHOFF was het wel niet eens met de 3de conclusie, zag er blijkbaar geen enkele verbetering van mogelijk, en wilde het daarom doen vervallen, iets, waarover eerst gestemd wordt, als geen amendementen ingekomen zijn. Zijn voorstel was praematuur. Ik herhaal, *hier* schuilt het misverstand. Alvorens over het recht van leven van een voorstel beslist kan worden, dient uitgemaakt te worden, of aangegeven verbeteringen het voorstel aannemelijker maken of misvormingen er in doen verdwijnen. Worden die amendementen verworpen, eerst *dan* wordt gestemd over de onveranderde conclusie.

De voorzitter zag in het voorstel van prof. NIJHOFF een *amendment*, en natuurlijk dan een van de verste strekking. Dit z.g. amendement wordt ter stemming aangeboden; men voelde het, men ging bij ongeluk een verkeerden koers uit; een der aanwezigen gaf in overweging, eerst over de amendementen te stemmen. Terecht kon zich de voorzitter, van zijn standpunt uit, er niet mede vereenigen, en het voorstel prof. NIJHOFF werd geboren en aangenomen. De andere (eigenlijk de eenige) amendementen vervielen daardoor. Men gevoelde het weder, er was iets ongewoons geschied, maar begreep blijkbaar nog niet, *waar* het kneep. Er was gehandeld, alsof de amendementen bij stemming reeds verworpen waren, en nu de onveranderde conclusie in stemming gebracht was, en dit alles door een simpele vergissing niet alleen van den voorzitter, maar ook van de geheele vergadering, die er in berust had, ook van mij, ook van collega HERS.

Men gevoelde het, de voorzitter gevoelde het ook, en bij conclusie n°. 4 werd anders recht gesproken. Ook hierop waren amendementen ingediend, ook hier werd voorgesteld, de geheele conclusie te doen vervallen, juist dezelfde geschiedenis, maar de voorzitter bracht nu *eerst* de amendementen in stemming; een ervan werd aangenomen en dus was het nu overbodig om te doen stemmen over het al of niet doen vervallen van de conclusie zooals zij oorspronkelijk was geredigeerd. De afgevaardigde van Arnhem betreunde het lot, conclusie 3 ten deel gevallen, ten zeerste, en wilde der commissie tot onderzoek naar de poliklinieken verzocht zien, het volgende jaar met een gewijzigde conclusie 3 terug te komen.

Een ander voorstel, waarmede de voorzitter zich goed kon vereenigen, was, om de stemming over conclusie 3 op nieuw te doen plaats hebben, en wel op dezelfde wijze wijze als over conclusie 4 geschied was, omdat blijkbaar niet de juiste weg bewandeld was, — te doen dus alsof conclusie 3 nog niet in behandeling was gekomen.

Hierin zag collega HERS de onbenullige manier.

Was inderdaad het voorstel van prof. NIJHOFF een amendement geweest, dat door de gehouden stemming was aangenomen, — ja, dan zou men kunnen zeggen, dat de vergadering in éénzelfde zitting terug zou moeten komen op een eens genomen besluit. Nu echter was slechts over de onveranderde conclusie gestemd, alsof er geen amendementen waren ingediend, of reeds waren verworpen, en daarom merkte ik op, dat er niet op een genomen besluit behoefde teruggekomen te worden, want over het lot der werkelijke *amendementen* was nog niet beslist.

Het amendement van het hoofdbestuur wordt alsnu ter tafel gebracht en bij stemming aangenomen. Door dit feit alleen was nu, desnoods ten tweeden male, voldaan aan het voorstel van prof. NIJHOFF, om de onveranderde conclusie 3 te doen vervallen.

Is deze wijze van behandelen van zaken nu zoo onbenullig? Inderdaad neen, hoogstens wat onregelmatig, en veroorzaakt, ik herhaal het, door eene vergissing van voorzitter en vergadering. Is dit een record van onbenulligheid? Wat zouden we dan trotsch kunnen, ja moeten zijn op de manier van behandelen van zaken op andere vergaderingen van andere Nederlanders!

Hard waren de woorden voor de leden der maatschappij, — te betreuren is de naklank dier woorden, opgevangen door de trouwe lezers der dagbladen, omdat men

weet, van hoe hooge plaats ze gesproken werden, maar ik heb reden te hopen, dat de eerste indruk, dien collega HERS van de behandeling van conclusie 3 kreeg, heel wat verzacht, en zeer zeker gewijzigd zal zijn.

Nijmegen, 15 Juli 1913.

Dr. V. D. HORN V. D. BOS.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

GENT. — **Oogheekundig congres.** De Société Belge d'Ophthalmologie zal den 2den en 3den Augustus een buitengewone internationale bijeenkomst houden in de oogheekundige kliniek, Square de Biloque. De wetenschappelijke vergaderingen, waarvoor 23 voordrachten zijn aangekondigd, zullen den 2den Augustus om 9 en om 3 uur, den 3den om 9 en zoo noodig om 3 uur worden gehouden. Den 2den Augustus heeft een avondreceptie van wege de Société plaats en den 3den Augustus ontvangt het gemeentebestuur de deelnemers aan dit congres en de leden der 3de internationale carcinoom-conferentie op het stadhuis.

BERLIJN. — **Internationale tuberculose-conferentie.** Van den 22sten tot den 25sten October a.s. zal in het Rijksdaggebouw een internationale tuberculose-conferentie plaats hebben, onder leiding van LÉON BOURGEOIS te Parijs. Hieraan voorafgaande zullen twee studiegezelschappen worden gevormd, die een week lang op reis blijven, en waarvan het ééne, van München uit, de organisatie der tuberculose-bestrijding in oogenschouw zal nemen in een aantal Zuid-Duitsche steden, en de andere hetzelfde, van Düsseldorf uit, in Noord-Duitschland zal doen. Daarna begeven zij zich naar Berlijn. Voor deelname aan de reizen of de conferentie melde men zich aan bij den secretaris-generaal der conferentie, prof. dr. PANNWITZ, Berlin W., Schöneberger Ufer 13.

FRANKFURT a. M. — **Radiumfonds.** De goeode burgerij tracht een som van 400000 tot 500000 mark bijeen te brengen, om een gram radium te koopen ten behoeve van het stedelijk ziekenhuis. Zij, die daartoe bijdragen, zullen een naamlooze vennootschap vormen, welke de benoodigde hoeveelheden radium telkens uitleent aan de ziekenhuizen tegen vergoeding der kapitaalrente.

Te Essen heeft de gemeenteraad 200000 mark toegestaan voor de aanschaffing van 100 mgr. mesothorium ten behoeve der carcinoomlijders in de stedelijke ziekenhuizen, en een even groote som is door de burgerij geofferd (*Allg. med. Centralz.*).

HAMBURG. — **Arbeid in verdichte lucht.** In het physiologisch laboratorium van het St. Georg-ziekenhuis zal, met steun van het jubileumfonds der Duitsche nijverheid, een laboratorium worden gesticht, waar ingenieurs van diepte- en duikwerken gelegenheid vinden, onderzoekingen te doen verrichten naar de biologische en hygiënische vraagstukken die zich bij hun werk mochten voordoen (*Allg. med. Centralz.*).

— **Prijsvraag tot bevolking der Duitsche koloniën.** E. WOERMANN heeft een prijs van 600 mark uitgelooft voor de beste beantwoording der vraag, op welke wijze onder de inlandsche bevolking der koloniën vermindering der kindersterfte en vermeerdering van het geboortecijfer het best kan worden bevorderd (*Deutsche med. Wochenschrift*).

PARIJS. — **Mannelijke en vrouwelijke geboorten.** Op de 42183 geboorten, in 20 jaren in de kliniek BAUDELOCQUE voorgekomen, waren 21074 mannelijke, of 104 jongens tegen 100 meisjes. Dit cijfer wisselt in de verschillende jaren af van 89 tot 115. Van de levend-geborenen waren 102 jongens op 100 meisjes, afwisselend van 89 tot 112. En van de doodgeborenen 124 jongens op 100 meisjes, afwisselend van 89 tot